TIESAS SPRIEDUMS (sestā palāta)

2011. gada 30. jūnijā *

Lieta C-485/09

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Finanzgericht Hamburg* (Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2009. gada 27. oktobrī un kas Tiesā reģistrēts 2009. gada 1. decembrī, tiesvedībā

Viamex Agrar Handels GmbH

pret

Hauptzollamt Hamburg-Jonas.

TIESA (sestā palāta)

šādā sastāvā: tiesnesis A. Ross [*A. Rosas*], kas pilda sestās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši U. Lehmuss [*U. Lõhmus*] (referents) un P. Linda [*P. Lindh*],

* Tiesvedības valoda — vācu.

ģenerāladvokāts P. Mengoci [*P. Mengozzi*],
sekretārs K. Malaceks [*K. Malacek*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2010. gada 30. novembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Viamex Agrar Handels GmbH* vārdā — K. Landrijs [*K. Landry*], *Rechtsanwalt*,

— Eiropas Komisijas vārdā — F. Vilmans [*F. Wilman*] un B. Šima [*B. Schima*], pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 1991. gada 19. novembra Direktīvas 91/628/EEK par dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas laikā, ar kuru groza Direktīvas 90/425/EEK un 91/496/EEK (OV L 340, 17. lpp.), kurā

grozījumi izdarīti ar Padomes 1995. gada 29. jūnija Direktīvu 95/29/EK (OV L 148, 52. lpp.; turpmāk tekstā — "Direktīva 91/628"), pielikuma VII nodaļas 48. punkta 5) apakšpunktu, kā arī Komisijas 1998. gada 18. marta Regulas (EK) Nr. 615/98, ar kuru paredz sīki izstrādātus piemērošanas noteikumus eksporta kompensāciju piešķiršanai saistībā ar dzīvu liellopu labturību pārvadāšanas laikā (OV L 82, 19. lpp.), 5. panta 3. punktu.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Viamex Agrar Handels GmbH* (turpmāk tekstā — "*Viamex*") un *Hauptzollamt Hamburg-Jonas* [Hamburgas–Jonas Galveno muitas pārvaldi] saistībā ar eksporta kompensācijām par dzīvu liellopu eksportu uz Ēģipti.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Padomes 1968. gada 27. jūnija Regulas (EEK) Nr. 805/68 par liellopu un teļa gaļas tirgu kopīgo organizāciju (OV L 148, 24. lpp.), kas grozīta ar Padomes 1997. gada 18. decembra Regulu (EK) Nr. 2634/97 (OV L 356, 13. lpp.; turpmāk tekstā — "Regula Nr. 805/68"), 13. panta 9. punkta otrajā daļā ir paredzēts, ka eksporta kompensāciju par dzīvu dzīvnieku eksportu piešķir tikai tad, ja ir ievērots Kopienu tiesiskais regulējums par dzīvnieku labturību un it īpaši par dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas laikā.

4 Regulas Nr. 805/68 piemērošanas noteikumi ir precizēti Regulā Nr. 615/98.

5 Regulas Nr. 615/98 1. pantā ir noteikts, ka eksporta kompensācijas par dzīviem liellopiem piešķir tikai tad, ja, dzīvniekus pārvedot uz pirmo izkraušanas vietu trešajā valstī, kas ir galamērķis, ir izpildīti Direktīvas 91/628 noteikumi un minētās regulas noteikumi.

6 Regulas Nr. 615/98 5. panta 3. punktā ir noteikts, ka eksporta kompensācija netiek izmaksāta par dzīvniekiem, kas pārvadāšanās laikā ir gājuši bojā, vai par dzīvniekiem, attiecībā uz kuriem kompetentā iestāde, ņemot vērā tā paša 5. panta 2. punktā minētos dokumentus, šīs regulas 4. pantā minētos pārbaudes ziņojumus un/vai jebkādus citus tās rīcībā esošus pierādījumus par minētās regulas 1. pantā ietverto noteikumu ievērošanu, uzskata, ka nav izpildīti Direktīvas 91/628 noteikumi.

7 Direktīvas 91/628 preambulas devītajā apsvērumā ir noteikts, ka "ierosinātajiem noteikumiem jānodrošina efektīvāka dzīvnieku aizsardzība pārvadāšanas laikā".

8 Direktīvas 91/628 2. panta 2. punktā ir paredzētas šādas definīcijas:

"a) "transportlīdzeklis" — tās ceļa transportlīdzekļu, dzelzceļa transportlīdzekļu, kuģu un lidaparātu daļas, ko izmanto dzīvnieku iekraušanai un vešanai, kā arī konteineri sauszemes, jūras vai gaisa transportam;

b) "pārvadāšana" — jebkura dzīvnieku pārvietošana, ko veic ar transportlīdzekli un kas ietver dzīvnieku iekraušanu vai izkraušanu;

[..]

g) “brauciens” — pārvadāšana no izbraukšanas vietas līdz galapunktam;

h) “atpūtas laiks” — nepārtraukts laiks braucienā, kurā dzīvnieki netiek pārvietoti ar transportlīdzekļiem;

[..].”

9 Direktīvas 91/628 pielikuma VII nodaļas ar virsrakstu “Dzirdīšanas un barošanas intervāls, brauciena laiks un atpūtas laiks” 48. punktā ir noteikts:

“1. Šajā nodaļā noteiktās prasības attiecas uz to dzīvnieku sugu pārvietošanu, kas minētas 1. panta 1. punkta a) apakšpunktā, bet uz gaisa pārvadājumiem attiecas prasības, kas noteiktas I nodaļas E daļas 27. līdz 29. punktā.

2. Brauciena laiks dzīvniekiem, kuri minēti 1. punktā, nepārsniedz astoņas stundas.

3. Maksimālo brauciena laiku, kas minēts 2. punktā, var pagarināt, ja pārvadājuma transportlīdzeklis atbilst šādām papildu prasībām:

[..]

— pārvadājuma transportlīdzeklī ved piemērotu barību attiecīgajai dzīvnieku sugai visam brauciena laikam,

[..]

4. Dzirdīšanas un barošanas intervāli, brauciena laiki un atpūtas laiki, ja izmanto autotransporta līdzekļus, kuri atbilst 3. punktā minētajām prasībām, ir noteikti šādi:

   a) [..] teļiem, jēriem, kazlēniem un kumeļiem [..], un [..] sivēniem [..];

   b) [..] cūk[ām] [..];

   c) [..] mājas nepārnadž[iem] [..];

   d) visiem pārējiem 1. punktā minēto sugu dzīvniekiem pēc 14 brauciena stundām jādod vismaz vienu stundu ilgs atpūtas laiks, lai tos varētu padzirdīt un, ja vajadzīgs, pabarot. Pēc šāda atpūtas laika tos var transportēt vēl 14 stundas.

5. Pēc noteiktā brauciena laika dzīvnieki ir jāizkrauj, jāpabaro un jāpadzirda, kā arī tiem jādod atpūta vismaz 24 stundas.

6. Dzīvniekus nedrīkst pārvadāt ar vilcienu, ja maksimālais brauciena laiks pārsniedz 2. punktā noteikto. Taču brauciena laikus, kas noteikti 4. punktā, piemēro tad, ja ir ievēroti nosacījumi, kuri noteikti 3. un 4. punktā, izņemot par atpūtas laikiem.

7. a) Dzīvniekus nedrīkst pārvadāt pa jūru, ja maksimālais brauciena laiks pārsniedz 2. punktā noteikto, ja vien nav ievēroti nosacījumi, kuri noteikti 3. un 4. punktā, izņemot par brauciena un atpūtas laikiem.

b) Attiecībā uz jūras pārvadājumiem regulārā un tiešā satiksmē starp diviem Kopienas ģeogrāfiskiem punktiem ar transportlīdzekļiem, kas iekrauti kuģī, neizkraujot dzīvniekus, pēdējiem jādod 12 stundu atpūta pēc izkraušanas galamērķa ostā vai tās tiešā tuvumā, ja vien brauciena laiks jūrā ir tāds, ka reisu var iekļaut vispārējā 2. līdz 4. punkta plānā.

8. Dzīvnieku interesēs 3., 4. un 7. b) punktos noteikto brauciena laiku var pagarināt par divām stundām, ņemot vērā jo īpaši galamērķa vietas tuvumu.

[..]."

Valsts tiesības

10 1997. gada 25. februāra Noteikumos par dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas laikā (*Tierschutztransportverordnung*) (*BGBl.* I, 348. lpp.), kas bija spēkā laikā, kad norisinājās pamata lietā aplūkojamie faktiskie apstākļi, proti, to 24. pantā, saistībā ar pārvadājumu ierobežojumiem bija paredzēts:

"1. Ja nosūtīšanas vieta un galapunkts atrodas valsts teritorijā, kaušanai paredzētu mājdzīvnieku pārvadāšanas ilgums nedrīkst pārsniegt 8 stundas. [..]

2. Pārvadājot mājdzīvniekus, kas nav paredzēti 1. punktā, pārvadātājam un pārvadājuma pasūtītājam ne vēlāk kā pēc 8 pārvadājuma stundām ir jānodrošina, ka dzīvnieki 24 stundu atpūtas laikā tiek izkrauti, pabaroti un padzirdīti pieturvietā, ko ir apstiprinājusi kompetentā iestāde [..]

[..]

5. 2. un 3. punkts, kas aplūkoti kopā ar 2. pielikumu, kurš attiecas uz izkraušanu un atpūtas laiku, nav piemērojami [dzīvnieku] pārvadāšanai pa dzelzceļu un pa jūru."

Pamata tiesvedība un prejudiciālie jautājumi

11 2000. gada 12. oktobrī *Viamex* Iceho [*Itzehoe*] *Hauptzollamt* [Galvenajā muitas pārvaldē] deklarēja 20 dzīvu liellopu eksportu uz Ēģipti un 2000. gada 26. oktobrī lūdza *Hauptzollamt Hamburg-Jonas* (turpmāk tekstā — "*Hauptzollamt*") piešķirt eksporta kompensācijas. Pirms iekraušanas kuģī šie dzīvnieki tika pārvesti pa dzelzceļu no Hūzumas [*Husum*] (Vācija) uz Rašu [*Raša*] (Horvātija).

12 No iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka saskaņā ar pārvadājuma plānu dzīvnieku iekraušana Hūzumā notika 2000. gada 12. oktobrī laikā no plkst. 11.30 līdz 18.00. Vilciens no Hūzumas izbrauca ap plkst. 20.10. Pēc apstāšanās 2000. gada 13. oktobrī Jesenicē [*Jesenice*] (Slovēnija), kur dzīvnieki laikā no plkst. 21.00 līdz 22.30 tika padzirdīti un pabaroti, pārvadājums pa dzelzceļu tika pabeigts 2000. gada 14. oktobrī ap plkst. 5.30 Rašā.

13 Ar 2005. gada 9. augusta lēmumu *Hauptzollamt*, izanalizējusi minēto plānu, noraidīja lūgumu izmaksāt kompensācijas, jo šis pārvadājums ilga 33 stundas un 20 minūtes un tādējādi pārsniedza maksimālo 28 stundu pārvadājuma laiku, kas paredzēts Direktīvas 91/628 pielikuma VII nodaļas 48. punktā.

14 Savā sūdzībā par šo lēmumu *Viamex* īpaši norādīja, ka, tā kā pārvadājuma pa dzelzceļu ilgums atbilda valsts tiesību normām, bija nelojāli tam atteikt izmaksāt eksporta kompensāciju.

15 Ar 2006. gada 24. maija lēmumu *Hauptzollamt* noraidīja minēto sūdzību, jo, pārbaudot pārvadājumus pa dzelzceļu, Eiropas Komisija bija konstatējusi, ka vidējais pārvadājuma ilgums no Hūzumas līdz Rašai bija 36 stundas un 35 minūtes, kaut gan saskaņā ar dzīvnieku pārvadājuma grafikiem, ko veterinārajām iestādēm iesniedzis Vācijas dzelzceļu "kravu pārvadājumu" departaments, pamata lietā aplūkojamā pārvadājuma ilgums bija 34 stundas un 41 minūte. Tādējādi šķiet, ka šis pārvadājums pārsniedza ne tikai Direktīvā 91/628 paredzēto maksimālo pārvadājuma laiku, bet turklāt netika ievērots šajā direktīvā noteiktais 24 stundu atpūtas laiks, kas ir jānodrošina, ja tiek sasniegts maksimālais pārvadājuma laiks.

16 Savā 2006. gada 26. jūnijā iesniegtajā prasībā *Viamex* vēlreiz uzsvēra, ka saskaņā ar valsts tiesību normām, ar kurām Direktīva 91/628 ir transponēta Vācijas tiesību sistēmā, noteikumi par atpūtas laiku un pārvadājuma ilgumu neattiecas uz pārvadājumiem pa dzelzceļu.

17 *Finanzgericht Hamburg* uzskata, ka pamata lietas atrisinājums ir atkarīgs no tā, vai *Viamex* ir pārkāpis Direktīvas 91/628 pielikuma VII nodaļas 48. punkta 5) apakšpunktā

ietvertos noteikumus, saskaņā ar kuriem pēc noteiktā brauciena laika dzīvnieki ir jāizkrauj, jāpabaro, jāpadzirda, kā arī tiem jādod atpūta vismaz 24 stundas. Šī tiesa vaicā, vai no šīs tiesību normas vietas direktīvas sistēmā ir iespējams secināt, ka tā ir piemērojama tikai pārvadājumiem pa autoceļiem.

18 Turklāt iesniedzējtiesa vēlas zināt, vai tādos gadījumos, kāds tiek aplūkots pamata lietā, tai ir jāpārbauda, vai valsts kompetentā iestāde Regulas Nr. 615/98 5. panta 3. punktu ir piemērojusi atbilstoši samērīguma principam. Šajā ziņā tā uzskata, ka no Tiesas judikatūras izriet, ka atsevišķi pārkāpumi, it īpaši tie, kas neizraisa dzīvnieku nāvi, automātiski nenozīmē, ka tiek zaudētas tiesības uz eksporta kompensāciju, līdz ar to kompetentajai iestādei ir jālemj par šādas kompensācijas saglabāšanu, samazināšanu vai atteikšanu, ievērojot minēto principu.

19 Šajos apstākļos *Finanzgericht Hamburg* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Direktīvas 91/628 pielikuma VII nodaļas 48. punkta [5) apakšpunkts] [..] ir piemērojams pārvadājumiem pa dzelzceļu?

2) Vai tad, ja tiesai ir jāizskata gadījumi, kuros Direktīvas 91/628 pārkāpums [..] nav izraisījis dzīvnieku nāvi, tai vispārīgi ir jāpārbauda, vai dalībvalsts kompetentā iestāde Regulas [Nr. 615/98] 5. panta 3. punktu ir piemērojusi atbilstoši samērīguma principam?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

20 Uzdodot savu pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vaicā Tiesai, vai Direktīvas 91/628 pielikuma VII nodaļas 48. punkta 5) apakšpunkts ir piemērojams pārvadājumiem pa dzelzceļu.

21 Lai secinātu, ka minētās nodaļas 48. punkta 5) apakšpunkts nav piemērojams šāda veida pārvadājumiem, *Viamex* ir pamatojies uz tās sistēmisko interpretāciju. Tas uzskata, ka saskaņā ar šo interpretācijas metodi šī punkta 2)–5) apakšpunktā ir paredzēti pārvadājumi ar kravas automašīnu, tā 6) un 7) apakšpunktā attiecīgi — pārvadājumi pa dzelzceļu un jūru, kā arī tā 8) un 9) apakšpunktā — pārvadājumi ar jebkuru transportlīdzekli.

22 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka Direktīvas 91/628 pielikuma VII nodaļas 48. punkta 5) apakšpunktā vispārīgi ir noteikts, ka pēc noteiktā brauciena laika dzīvnieki ir jāizkrauj, jāpabaro un jāpadzirda, kā arī tiem jādod atpūta vismaz 24 stundas.

23 Nekas šajā 5) apakšpunktā, ne arī kādā citā Direktīvas 91/628 tiesību normā neļauj domāt, ka Savienības likumdevējs ir vēlējies ierobežot minētā apakšpunkta piemērošanas jomu, iekļaujot tajā tikai pārvadājumus pa autoceļiem.

24 No dažādu Direktīvas 91/628 pielikuma VII nodaļas 48. punkta apakšpunktu teksta izriet, ka tajos, kuru piemērošanas jomā ietilpst tikai kāds konkrēts transportlīdzekļa veids, šajā ziņā ir iekļauts skaidrs precizējums. Tādējādi no šī 48. punkta 4), 6) un 7) apakšpunkta teksta izriet, ka tie attiecīgi ir piemērojami pārvadājumiem pa autoceļiem, pa dzelzceļu un pa jūru. Tā kā šī punkta 5) apakšpunktā nav šāda precizējuma, ir jāuzskata, ka tas attiecas uz visiem transportlīdzekļu veidiem.

25 Šajos apstākļos ir jāuzskata, ka minētās direktīvas pielikuma VII nodaļas 48. punkta 5) apakšpunkts ir piemērojams arī pārvadājumiem pa dzelzceļu.

26 Pirmkārt, šo interpretāciju apstiprina Direktīvas 91/628 tiesību normu uzbūve. No šīs direktīvas 2. panta 2. punktā iekļautajām jēdzienu "pārvadāšana" un "atpūtas laiks" definīcijām izriet, ka laika posmi starp dzīvnieku iekraušanu transportlīdzeklī un to izkraušanu no tā noteikti ietilpst vai nu pārvadāšanas, vai atpūtas laikā. Tā kā ir skaidrs, ka Direktīvas 91/628 pielikuma VII nodaļas 48. punkta 2) un 3) apakšpunktā paredzētie noteikumi par maksimālo brauciena ilgumu ir piemērojami pārvadājumiem pa dzelzceļu, ir jāuzskata, ka noteikumi par atpūtas laiku pēc pārvadājuma arī ir piemērojami šim transportlīdzeklim.

27 Otrkārt, šo interpretāciju apstiprina Direktīvas 91/628 mērķis, kas saskaņā ar tās preambulas devīto apsvērumu ir nodrošināt efektīvāku dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas laikā.

28 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 91/628 pielikuma VII nodaļas 48. punkta 5) apakšpunkts ir piemērojams pārvadājumiem pa dzelzceļu.

Par otro jautājumu

29 Uzdodot savu otro jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai gadījumā, ja Direktīvas 91/628 pārkāpums nav izraisījis pārvadāto dzīvnieku bojāeju, dalībvalstu kompetentajām iestādēm un to tiesām, veicot pārbaudi, Regulas Nr. 615/98 5. panta 3. punkts ir jāpiemēro atbilstoši samērīguma principam.

30 Vispirms ir jāatgādina, ka Tiesa, izskatot lietu starp šiem pašiem lietas dalībniekiem, 2008. gada 17. janvāra sprieduma apvienotajās lietās C-37/06 un C-58/06 *Viamex Agrar Handel* un *ZVK* (Krājums, I-69. lpp.) 38. punktā ir atzinusi, ka dalībvalstu kompetentās iestādes var pieņemt lēmumu par eksporta kompensācijas summu tikai divos skaidri nošķirtos gadījumos, kas paredzēti Regulas Nr. 615/98 5. panta 3. punktā. Pirmajā gadījumā, ja dzīvnieki gājuši bojā Direktīvas 91/628 noteikumu neievērošanas dēļ, Savienības likumdevējs nepiešķir kompetentajai iestādei nekādu rīcības brīvību, jo ir tieši paredzēts, ka kompensācija netiek piešķirta. Savukārt otrajā gadījumā, ja minētā iestāde uzskata, ka šī direktīva nav tikusi ievērota, bet tas tomēr nav izraisījis dzīvnieku bojāeju, Savienības likumdevējs piešķir kompetentajai iestādei zināmu rīcības brīvību, lai tā varētu izlemt, vai kāda minētās direktīvas noteikuma neievērošana var būt pamats eksporta kompensācijas zaudēšanai, samazināšanai vai saglabāšanai.

31 Attiecībā uz otro gadījumu Tiesa ir precizējusi, ka kompetentajai iestādei ir jāizvērtē, vai kāda Direktīvas 91/628 noteikuma neievērošana ir ietekmējusi dzīvnieku labturību (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *Viamex Agrar Handel* un *ZVK*, 44. punkts, kā arī 2008. gada 13. marta spriedumu lietā C-96/06 *Viamex Agrar Handel*, Krājums, I-1413. lpp., 51. punkts).

32 Šajā ziņā Tiesa uzskatīja, ka Direktīvas 91/628 neievērošana, kas var radīt eksporta kompensācijas samazinājumu vai zaudējumu, attiecas tikai uz tiem šīs direktīvas noteikumiem, kas skar dzīvnieku labturību, t.i., to fizisko stāvokli un/vai to veselību, nevis uz noteikumiem, kuriem šādas ietekmes principā nav (iepriekš minētais spriedums apvienotajās lietās *Viamex Agrar Handel* un *ZVK*, 42. punkts).

33 Turklāt Tiesa ir atzinusi, ka kompetentajai iestādei ir jāizvērtē, vai kāda Direktīvas 91/628 noteikuma neievērošana var tikt novērsta un vai tai būtu jārada eksporta kompensācijas zaudējums, samazinājums vai saglabāšana. Šai pašai iestādei ir arī jāizlemj, vai ir pamats samazināt eksporta kompensāciju, ievērojot *prorata* principu atkarībā no dzīvnieku skaita, kas, pēc šīs iestādes domām, varētu būt cietuši Direktīvas 91/628 neievērošanas dēļ, vai arī ir pamats nepiešķirt šo kompensāciju, jo kāda šīs direktīvas noteikuma neievērošana ir ietekmējusi visu dzīvnieku labturību (šajā ziņā skat. iepriekš minētos spriedumus apvienotajās lietās *Viamex Agrar Handel* un *ZVK*, 44. punkts, kā arī lietā *Viamex Agrar Handel*, 51. punkts).

34 *Viamex* uzskata, ka no iepriekš minētās judikatūras izriet, ka samērīguma principa piemērošanas sekas ir tādas, ka dalībvalstu kompetentajām iestādēm un to tiesām ir jāievieš diferencētu sankciju sistēma, eksporta kompensācijas piešķiršanu padarot atkarīgu no tā, vai nav reālu draudu dzīvnieku labturībai pārvadāšanas laikā.

35 Šai argumentācijai nevar piekrist.

36 Tiesa iepriekš minētā sprieduma lietā *Viamex Agrar Handel* 47. punktā ir atzinusi, ka no Regulas Nr. 615/98 5. panta 3. punkta teksta nepārprotami izriet, ka Savienības likumdevējs ir paredzējis piešķirt eksporta kompensāciju, ja tiek izpildīti Direktīvas 91/628 noteikumi, neatkarīgi no tā, vai pārvadāšanas laikā dzīvniekiem ir radies jebkāds kaitējums.

37 Šajā ziņā dzīvnieku labturība var tikt apdraudēta, un to nav iespējams nodrošināt no brīža, kad vairs netiek izpildīti Direktīvas 91/628 noteikumi par dzīvnieku veselību. Tāpat arī praksē kompetentajai valsts iestādei ne vienmēr ir iespējams konstatēt, ka dzīvnieki ir attiecīgi cietuši vai ka tie ir ievainoti iepriekš minēto noteikumu neievērošanas dēļ (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Viamex Agrar Handel*, 48. un 49. punkts).

38 No šī sprieduma 32. un 33., kā arī 36. un 37. punktā minētās judikatūras izriet, ka kompetentās iestādes pārbaudē, pirmkārt, būtu jānoskaidro, vai Direktīvas 91/628 noteikums, kurš nav ievērots, attiecas uz dzīvnieku labturību. Ja tas tā ir, otrkārt, ir jānoskaidro, vai šāda neievērošana ir attiekusies uz visu pārvadāto dzīvnieku labturību, vai tikai uz ierobežotu to dzīvnieku skaitu, attiecībā uz kuriem tikusi pieprasīta eksporta kompensācija. Treškārt, kompetentajai iestādei būtu jāpārbauda, vai konstatēto noteikumu neievērošanu var novērst. Pamatojoties uz šiem apstākļiem, minētā iestāde izlemj, vai kāda Direktīvas 91/628 noteikuma neievērošana izraisa eksporta kompensācijas zaudēšanu, samazināšanu vai saglabāšanu.

39 Ja minētā iestāde konstatē, ka Direktīvas 91/628 noteikumu pārkāpums ir attiecies uz visu pārvadāto dzīvnieku labturību, tai, pat ja nav īpaši pierādīts, ka dzīvniekiem pārvadājuma laikā ir nodarīts kaitējums, eksporta kompensācija ir jāatsaka.

40 Savukārt, ja Direktīvas 91/628 noteikumu pārkāpums attiecas tikai uz daļu no šiem dzīvniekiem, kompetentajai valsts iestādei ir jālemj, vai ir jāsamazina eksporta kompensācija, ievērojot *prorata* principu, atkarībā no to dzīvnieku skaita, kas varēja būt cietuši šī pārkāpuma dēļ. Katrā ziņā minēto kompensāciju nepiešķir attiecībā uz dzīvniekiem, saistībā ar kuriem nav ievēroti Direktīvas 91/628 noteikumi.

41 Tādējādi uz otro jautājumu ir jāatbild, ka gadījumā, ja Direktīvas 91/628 pārkāpums nav izraisījis pārvadāto dzīvnieku bojāeju, dalībvalstu kompetentajām iestādēm un to tiesām, veicot pārbaudi, Regulas Nr. 615/98 5. panta 3. punkts ir jāpiemēro atbilstoši samērīguma principam, atsakoties izmaksāt eksporta kompensāciju attiecībā uz dzīvniekiem, saistībā ar kuriem nav ievēroti minētās direktīvas noteikumi par to labturību.

Par tiesāšanās izdevumiem

42 Attiecībā uz pamata lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (sestā palāta) nospriež:

1) Padomes 1991. gada 19. novembra Direktīvas 91/628/EEK par dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas laikā, ar kuru groza Direktīvas 90/425/EEK un 91/496/EEK, kurā grozījumi izdarīti ar Padomes 1995. gada 29. jūnija Direktīvu 95/29/EK, pielikuma VII nodaļas 48. punkta 5) apakšpunkts ir piemērojams pārvadājumiem pa dzelzceļu;

2) gadījumā, ja Direktīvas 91/628, kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 95/29, pārkāpums nav izraisījis pārvadāto dzīvnieku bojāeju, dalībvalstu kompetentajām iestādēm un to tiesām, veicot pārbaudi, Komisijas 1998. gada 18. marta Regulas (EK) Nr. 615/98, ar kuru paredz sīki izstrādātus piemērošanas

noteikumus eksporta kompensāciju piešķiršanai saistībā ar dzīvu liellopu labturību pārvadāšanas laikā, 5. panta 3. punkts ir jāpiemēro atbilstoši samērīguma principam, atsakoties izmaksāt eksporta kompensāciju attiecībā uz dzīvniekiem, saistībā ar kuriem nav ievēroti minētās direktīvas noteikumi par to labturību.

[Paraksti]